

การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด
ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
Participation of Household Waste Management in Tung Ta Lad Area,
Nakain, Mueang, Nakhon Sri Thammarat

ศศิวรรณ หอมแก้ว¹, เนตรชนก กำลิ่งมาก², นางนงลักษณ์ สุวรรณภูมิ³

^{1,2}คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

³คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

Sasiwan Homkaew¹, Netchanok Kamlangmak², Mrs.Nongluck Suwannagood³

^{1,2}Faculty of Public Health, Chalermkanchana University

³Faculty of Nursing, Chalermkanchana University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับใด โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ t-test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.40 อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.60 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.40 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.40 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.40 รายได้อยู่ที่ 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.10 โดยส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.70 มีความรู้เกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 76.45 มีพฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 2.26

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การจัดการขยะ, การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ

Corresponding author: เนตรชนก กำลิ่งมาก E-mail: aj.may253424@gmail.com

Abstract

This research was Survey Research that the objectives were to educate the level of household's waste management in Tung Ta Lad area, Nakain, Mueang, Nakhon Sri Thammarat. The representative group numbers were 140 persons who stayed in Tung Ta Lad area. The instrument used in the study was questionnaires. The data were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The result showed that most number of sample group was female at 53.40%, the age between 21 and 30 years old at 33.60%, mostly graduated in primary school at 46.40%, marital status at 66.40%, employment occupational at 46.40%, the income around 5,001-10,000 Baht at

42.20%, stayed here more than 15 years at 80.70%, the high level of waste management knowledge at 76.45%, and also high level household's waste management at 2.26%.

Keywords: Participation, Waste management, Participation of waste management

Corresponding author: Netchanok Kamlangmak E-mail: aj.may253424@gmail.com

บทนำ

ปัจจุบันประชากรโลกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้ปัญหาขยะที่มากจากการใช้งานของมนุษย์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญสำหรับทั่วโลก ประกอบกับการขยายตัวของเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน จึงทำให้ปัญหาขยะมีเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตด้านสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม จากการรายงานพบว่า ในปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีปริมาณขยะประมาณ 27.06 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2555 ที่มีเพียง 23.93 ล้านตัน โดยเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 14 (รัฐพล ศรีธรรมมา และเกวลิน ศิลพิพัฒน์, 2560) และนอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทยมีปริมาณขยะประมาณ 27.93 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 จากปี พ.ศ. 2560 ที่มีปริมาณ 27.37 ล้านตัน สาเหตุที่ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้นนั้น อาจเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชน และการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมเมืองในหลายพื้นที่ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการทิ้งขยะสู่สิ่งแวดล้อม จึงส่งผลให้ขยะที่เกิดขึ้นต่อวันมีปริมาณสูงขึ้นตามไปด้วย (กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2562) ปัญหาขยะจึงนับว่าเป็นปัญหาที่ใหญ่และใกล้ตัวของประชาชนเป็นอย่างมาก เพราะการเพิ่มขึ้นของขยะส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมและด้านชีวิตของประชาชนในชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ปัญหากลิ่นเหม็น ปัญหาแหล่งน้ำเน่าเสีย อากาศเป็นพิษจากขยะที่เป็นอินทรีย์วัตถุ และยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคต่าง ๆ จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ (2560) รายงานว่า ขยะในชุมชนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมีทั้งหมดประมาณ 6.01 ล้านตัน หรือ 16,467 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 22 ของปริมาณขยะในชุมชนที่เกิดขึ้นทั้งหมดในประเทศไทย โดยขยะที่เกิดขึ้นนั้น ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการกำจัดในครัวเรือนโดยการเทใส่รวมกันประมาณ 5.81 ล้านตัน หรือ 13,482 ตันต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 21 ของปริมาณขยะชุมชนที่เกิดขึ้นทั้งหมดในประเทศไทย ซึ่งในหลายพื้นที่ที่ประสบปัญหานี้ส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดหาพื้นที่กำจัดขยะได้ เพราะขาดการบริหารที่ดี ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะที่เหมาะสม ทำให้การกำจัดขยะไม่มีประสิทธิภาพ (พระมหานิพันธ์ ปริบุญโญ, 2562) และมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงและขยายพื้นที่ออกไปสู่สังคมในชนบทมากขึ้น ดังนั้นหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทุกคนจะต้องมองเห็นความสำคัญ และมีจิตสำนึกในการหาแนวทางแก้ไขในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อควบคุมและจัดการกับปัญหาขยะให้ลดน้อยลง (มะลิวัลย์ สีหะวงษ์, 2560) และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ซึ่งจะต้องตระหนักว่าปัญหาขยะเป็นปัญหาสำคัญที่ประชาชนในชุมชนทุกคนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นพื้นที่ที่มีขยะตกค้างมากเป็นอันดับ 4 ของประเทศ (สุภักชัย บดีการ, 2561) โดยมีขยะประมาณ 1.5 ล้านตัน และมีขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ อีก 58 แห่ง ซึ่งนำมาทิ้งที่บ่อขยะของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นวันละประมาณ 350 ตัน (วันดีพรพรข จำเริญนุสิต, 2561) ในปัจจุบัน บ่อขยะเทศบาลนครศรีธรรมราช บริเวณหลังสวนสาธารณะสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) มีขยะตกค้างเพิ่มขึ้นกว่า 2 ล้านตัน และเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นวงกว้าง (ศันัญชลี สุ่มสมบุญ, 2562) ปริมาณขยะจำนวนมากหลายปีและรอการจัดการ ซึ่งในพื้นที่หมู่ 2 บ้านห้วยทะเล ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นที่ตั้งของบ่อขยะมากที่สุด อีกทั้งในพื้นที่ทุ่งท่าลาดมักเกิดปัญหาน้ำท่วมอยู่บ่อยครั้ง จึงส่งผลให้ขยะบางส่วนไหลตามน้ำมา ทำให้

เกิดปัญหาปริมาณขยะสะสมภายในชุมชนเพิ่มขึ้น และส่งผลกระทบต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมรวมถึงปัญหาสุขภาพของประชาชนในชุมชนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอมือเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนแนวทางการกำจัดขยะในชุมชนทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอมือเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

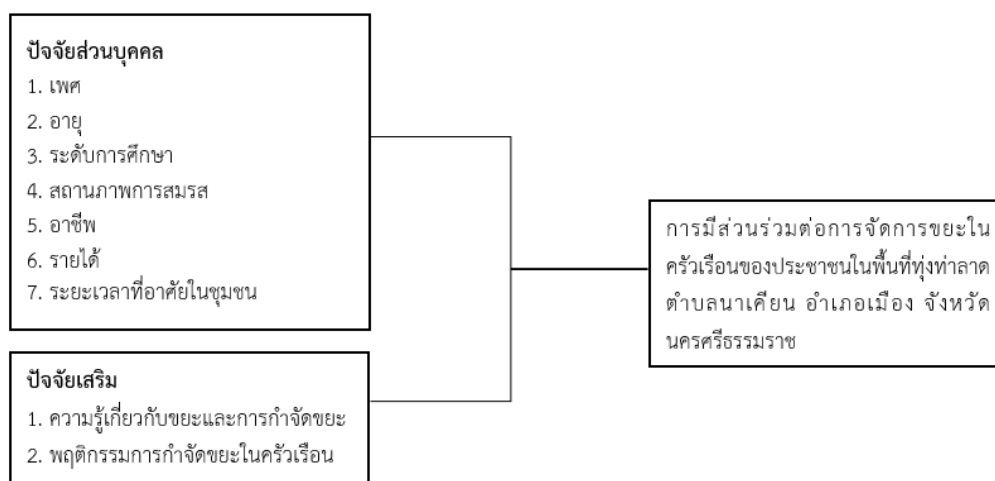
เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอมือเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมมติฐาน

1. ประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอมือเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะอยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน มีผลต่อการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอมือเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ปัจจัยเสริม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับขยะการจัดการขยะของประชาชนและพฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน มีผลต่อการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอมือเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยขึ้นเพื่อใช้ในการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอมือเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรต้น (Independent variables) และตัวแปรตาม (Dependent variable) ดังนี้

1.1 ตัวแปรต้น (Independent variables) ประกอบด้วย 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเสริม

1.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และระยะที่อาศัยอยู่ในชุมชน

1.1.2 ปัจจัยเสริม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะ และพฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน

1.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ผู้วิจัยคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน นัยนา เดชะ, 2557) ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการหากลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นจำนวน 140 คน

3. ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามเพื่อสำรวจกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 140 คน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามทุกชุด

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องมือทางคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS เพื่อตอบวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลมาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ปัจจัยเสริมโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาตามแนวทางของ **อังคนาง ศรีวิชา (2559)** รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way Anova) ตามแนวทางของ **อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ (2559)**

6. ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 219 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียนอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน นัยนา เตชะ, 2557) ในการการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

$$n = \frac{\chi^2 N p (1 - p)}{e^2 (N - 1) + \chi^2 p (1 - p)}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

χ^2 = ค่าไคสแควร์ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่น 95% ($\chi^2 = 3.841$)

p = สัดส่วนของลักษณะที่น่าสนใจในประชากร (ถ้าไม่ทราบให้กำหนด $p=0.5$)

สูตร

$$\begin{aligned} n &= \frac{\chi^2 N p (1 - p)}{e^2 (N - 1) + \chi^2 p (1 - p)} \\ n &= \frac{3.841 \times 219 \times 0.5 (1 - 0.5)}{0.05^2 (219 - 1) + 3.841 \times 0.5 (1 - 0.5)} \\ n &= \frac{210.29}{(0.54 + 0.96)} \\ n &= \frac{210.29}{1.5} \\ n &= 140 \end{aligned}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้ดัดแปลงและพัฒนาตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ

2. การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะ แบบสอบถามพฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน และแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะไปตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา 1 ท่าน คือ นางปริญญา สุวรรณรัตน์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา นครศรีธรรมราช และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านนาสระ 2 ท่าน คือ นางสาวสายพิณ โต้ะทิม ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ และนางสาวศศิวิภา ขอบชื่น ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข

จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โจยนำมาคำนวณค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด (Index of item object: IOC) ได้ค่า 10C เท่ากับ 0.851 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะทั้งหมดมาปรับปรุงแก้ไข และตรวจสอบข้อคำถามกับผู้ทรงคุณวุฒิอีกครั้ง เพื่อให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนก่อน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับประชาชน หมู่ที่ 3 ตำบลนาเคียน อำเภอเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลจากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าเท่ากับ 0.76

3. การแปลผล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไป เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะ ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากบทวิจัยของ **นัยนา เดชะ (2557)** เป็นคำถามแบบเลือกตอบถูกหรือผิด มี 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ตอบ ใช่ 1 คะแนน	ตอบ ใช่ 0 คะแนน
ตอบ ไม่ใช่ 0 คะแนน	ตอบ ไม่ใช่ 1 คะแนน

หลักการพิจารณาคะแนนระดับความรู้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{10 - 0}{3} \\ &= 3.33 \end{aligned}$$

การพิจารณาคะแนนมีดังต่อไปนี้

- 7 - 10 คะแนน คือ ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะระดับสูง
- 4 - 6 คะแนน คือ ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะระดับปานกลาง
- 0 - 3 คะแนน คือ ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะระดับต่ำ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน มีจำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

ทุกครั้ง	หมายถึง มีการกำจัดขยะในครัวเรือนทุกครั้ง
บางครั้ง	หมายถึง มีการกำจัดขยะ ในครัวเรือนบางครั้ง
นาน ๆ ครั้ง	หมายถึง มีการกำจัดขยะในครัวเรือนนาน ๆ ครั้ง
ไม่เคย	หมายถึง ไม่เคยมีการกำจัดขยะในครัวเรือน

การพิจารณาคะแนน ดังนี้

ทุกครั้ง	ให้ 3 คะแนน
บางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	ให้ 1 คะแนน
ไม่เคย	ให้ 0 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดพฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-0}{4} \\ &= 0.75\end{aligned}$$

แปลความหมาย คะแนนค่าเฉลี่ยแบบวัดพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน

คะแนน 0.00-0.75 มีพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือนต่ำ

คะแนน 0.76-1.51 มีพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือนปานกลาง

คะแนน 1.52-2.27 มีพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือนสูง

คะแนน 2.28-3.00 มีพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือนสูงมาก

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ ผู้วิจัยได้คัดเลือกแปลมาจากบทวิจัยของ **ปภาวรินทร์ นานำปา (2557)** จำนวน 20 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด คือ ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับท่านมากที่สุด

มาก คือ ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับท่านเป็นมาก

ปานกลาง คือ ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับท่านปานกลาง

น้อยที่สุด คือ ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับท่านน้อย

การพิจารณาคะแนน ดังนี้

มากที่สุด ให้ 3 คะแนน

มาก ให้ 2 คะแนน

ปานกลาง ให้ 1 คะแนน

น้อยที่สุด ให้ 0 คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}\text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{3-0}{4} \\ &= 0.75\end{aligned}$$

แปลความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยแบบวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.00-0.75 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะอยู่ในระดับไม่ดี

คะแนนค่าเฉลี่ย เท่ากับ 0.76-1.51 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.52-2.27 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะอยู่ในระดับดี

คะแนนค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.28-3.00 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะอยู่ในระดับดีมาก

4. การระบุตัวแปร

4.1 ตัวแปรต้น (Independent variables)

4.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

4.1.2 ปัจจัยเสริม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะ และพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะในครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็นใหญ่ ๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ความรู้เกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะ พฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.40 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.60 อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.60 รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 30.7 สุกท้ายมีอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.90 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.40 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 18.60 สุกท้ายคือ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 12.90 และส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.40 รองลงมาคือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 20.00 และสุกท้ายคือ เป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 12.10 อาชีพส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างจะประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.40 รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 22.90 และค้าขาย/ทำธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.10 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.10 รองลงมา คือ รายได้น้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.00 และสุกท้ายมีรายได้ 10,001- 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.60 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.70 และมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 14-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.40 และสุกท้ายมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน 5-7 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.00 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (n=140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	61	43.60
หญิง	79	53.40
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	3	2.10
21-30 ปี	47	33.60
31-40 ปี	15	10.70
41-50 ปี	32	22.90
50 ปี ขึ้นไป	43	30.70
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	4.30
ประถมศึกษา	65	46.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	18	12.90
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	26	18.60
อนุปริญญา/ปวส.	17	12.10
ปริญญาตรี	8	5.70
ปริญญาตรีขึ้นไป	0	0.00
4. สถานภาพการสมรส		
โสด	28	20.00
สมรส	93	66.40
หม้าย	17	12.10

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แยกกันอยู่	2	1.40
หย่าร้าง	0	0.00
5. อาชีพ		
กำลังศึกษาอยู่	12	9.30
เกษตรกร	32	22.90
ค้าขาย/ทำธุรกิจ	24	17.10
รับจ้าง	65	46.40
อื่น ๆ	6	4.30

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ) (n=140)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6. รายได้		
ไม่มีรายได้	11	7.90
น้อยกว่า 5,000 บาท	49	35.00
5,001-10,000 บาท	59	42.10
10,000-15,000 บาท	19	13.60
15,000-20,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 20,000 บาท	2	1.40
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		
น้อยกว่า 5 ปี	2	1.40
5-7 ปี	7	5.00
8-10 ปี	4	2.90
11-13 ปี	5	3.60
14-15 ปี	9	6.40
มากกว่า 15 ปี	113	80.70
รวม	140	100.00

2. ความรู้เกี่ยวกับขยะและการจัดการขยะ

จากการสำรวจโดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ในหัวข้อขยะว่า “ขยะ คือ สิ่งของ หรือเศษวัสดุเหลือใช้ หรือสิ่งที่ไม่ต้องการ และต้องมีการกำจัดทิ้ง” มากที่สุด มีผู้ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 98.60 รองลงมาคือ “การลดขยะด้วยการใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก เช่น ใส่ตะกร้า ปิ่นโต ถุงผ้า มีผู้ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 97.90 และสุดท้ายการคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งจะสามารถทำให้ขยะลดลงได้ มีผู้ตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 92.90 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะของประชาชน (n=140)

ความรู้ในการกำจัดขยะ	ระดับความคิดเห็น	
	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวน	จำนวน

	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)
1. ขยะ คือ สิ่งของหรือเศษวัสดุเหลือใช้ หรือสิ่งที่ไม่ต้องการและต้องมีการกำจัดทิ้ง	120 (85.70)	20 (14.30)
2. การกำจัดขยะ คือ การลดปริมาณการใช้และให้เหลือสิ่งที่จะทิ้งเป็นขยะจริงเพียงพอที่ ไม่สามารถใช้ประโยชน์อื่นใดได้อีก	124 (88.60)	16 (11.40)
3. การคัดแยกขยะก่อนนำไปทิ้งจะสามารถทำให้ขยะลดลงได้	129 (92.10)	11 (7.90)
4. ขยะเปียก สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักได้	120 (85.70)	20 (14.30)

ตารางที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะของประชาชน (ต่อ)

(n=140)

ความรู้ในการกำจัดขยะ	ระดับความคิดเห็น	
	ตอบถูก	ตอบผิด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
5. ถ่านไฟฉาย/แบตเตอรี่ฯ เป็นขยะมีพิษ	56 (40.00)	84 (60.00)
6. ขยะ เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรค และสัตว์นำโรค	129 (92.10)	11 (7.90)
7. เราสามารถนำขยะ เช่น ขวดพลาสติก กระป๋อง และกระดาษกลับมาใช้ใหม่ได้	120 (85.70)	20 (14.30)
8. เศษอาหารเป็นขยะที่เป็นอันตราย และเป็นพิษ	56 (40.00)	84 (60.00)
9. เศษแก้ว โลหะ สามารถย่อยสลายได้ง่าย	49 (35.00)	91 (65.00)
10. การลดขยะด้วยการใช้ภาชนะที่ใช้แทนถุงพลาสติก เช่น ใส่ตะกร้า ปิ่นโต ถุงผ้า	137 (97.90)	3 (2.10)

3. พฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือน

พฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการทิ้งขยะในที่รองรับหรือถังขยะ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.76 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างมีการเก็บและคัดแยกขยะอันตรายหรือขยะมีพิษใส่ถุงมิดชิดก่อนนำไปทิ้ง มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.49 กลุ่มตัวอย่างใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.31 กลุ่มตัวอย่างมีการคัดแยกขยะทุกครั้งก่อนนำไปกำจัดหรือนำไปทิ้ง มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.30 กลุ่มตัวอย่างส่งเสริมให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมด้านการจัดการขยะกับหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.29 ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีการแยกขยะเปียกและขยะแห้งออกจากกัน มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.27 กลุ่มตัวอย่างมีการกำจัดขยะโดยการฝัง/เผา มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.18 กลุ่มตัวอย่างมีการหลีกเลี่ยงไม่ใช้หรือลดการใช้ขยะที่ย่อยสลายได้ยาก เช่น ถุงพลาสติก กล่องโฟม มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.15 กลุ่มตัวอย่างได้นำเศษกระดาษ ขวดพลาสติก เศษเหล็กขวดแก้วไปจำหน่าย หรือนำกลับมาใช้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.13 และกลุ่มตัวอย่างได้มีการนำเศษผักและผลไม้ไปหมักเป็นปุ๋ยชีวภาพ มีค่าเฉลี่ยเป็น 1.81 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน

(n=140)

การจัดการขยะในครัวเรือน	ระดับความคิดเห็น				\bar{x}	S.D.	ระดับ
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. ท่านมีการคัดแยกขยะทุกครั้งก่อนนำไปกำจัดหรือนำไปทิ้ง	68 (48.60)	50 (35.80)	18 (12.90)	4 (2.90)	2.30	0.80	สูง มาก
2. ท่านใช้ถุงผ้าหรือวัสดุอื่น ๆ แทนถุงพลาสติก	68 (48.60)	49 (35.00)	22 (15.70)	1 (0.70)	2.31	0.75	สูง มาก

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน (ต่อ)

(n=140)

การจัดการขยะในครัวเรือน	ระดับความคิดเห็น				\bar{x}	S.D.	ระดับ
	ทุกครั้ง	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
4. ท่านได้มีการนำเศษผักและผลไม้ไปหมักเป็นปุ๋ยชีวภาพ	45 (32.10)	42 (30.00)	34 (24.30)	19 (13.60)	1.81	1.03	สูง
5. ท่านได้นำเศษกระดาษ ขวดพลาสติก เศษเหล็ก ขวดแก้วไปจำหน่ายหรือนำกลับมาใช้ใหม่	53 (37.90)	53 (37.90)	33 (23.60)	1 (0.70)	2.13	0.79	สูง
6. ท่านหลีกเลี่ยงไม่ใช้หรือลดการใช้ขยะที่ย่อยสลายได้ยาก เช่น ถุงพลาสติก กล่องโฟม	47 (33.60)	68 (48.60)	24 (17.10)	1 (0.70)	2.15	0.71	สูง
7. ครอบครัวของท่านมีการแยกขยะเปียกและขยะแห้งออกจากกัน	65 (46.40)	46 (32.90)	29 (20.70)	0 (0.00)	2.27	0.77	สูง
8. ท่านทิ้งขยะในที่รองรับหรือถังขยะ	110 (78.60)	27 (19.30)	3 (2.10)	0 (0.00)	2.76	0.47	สูง มาก
9. ท่านมีการเก็บและคัดแยกขยะอันตรายหรือขยะมีพิษใส่ถุงมิดชิดก่อนนำไปทิ้ง	83 (59.30)	42 (30.00)	15 (10.70)	0 (0.00)	2.49	0.64	สูง มาก
10. ท่านส่งเสริมให้ผู้อื่นเข้าร่วมกิจกรรมด้านการจัดการขยะกับหน่วยงานต่าง ๆ	83 (59.30)	18 (12.90)	35 (25.00)	4 (2.90)	2.29	0.93	สูง มาก
รวม					2.26	0.83	สูง

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการไม่ทิ้งขยะในที่ว่าง หรือข้างทาง มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.62 รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการนำขยะจากครัวเรือนมาทิ้งในถังขยะของ

เทศบาล มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.60 และการมีส่วนร่วมในการคัดแยกเศษอาหารที่เหลือจากการประกอบอาหารหรือรับประทานอาหาร มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.48 และการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งภายในบ้าน มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.44 และการมีส่วนร่วมใช้ถุงผ้า หรือตะกร้าเมื่อไปจ่ายตลาด มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.34 และการมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะในครัวเรือนโดยการไม่สร้างขยะให้เพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.34 และการให้ความร่วมมือกับเทศบาลในการดำเนินงานที่เป็นการแก้ไขขยะ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.32 และการมีส่วนร่วมในการลดการใช้ถุงพลาสติก มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.32 และครอบครัวมีส่วนร่วมในการเก็บขยะในพื้นที่สาธารณะ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.31 และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์เก็บขยะภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.21 การเข้าร่วมการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาขยะร่วมกับเทศบาล มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.20 และการมีส่วนร่วมในการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.19 และการมีส่วนร่วมในการแยกเศษกระดาษ เศษโลหะ และขวดแก้ว มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.16 และการเข้าร่วม การประชุมของเทศบาลเพื่อให้ข้อมูลเรื่องปัญหาขยะ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.15 และการชักชวนเพื่อนบ้านให้นำขยะไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.07 การมีส่วนร่วมในการเผาขยะในบริเวณบ้าน มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.06 และเพื่อนบ้านชักชวนกันช่วยดูแลขยะ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.20 และการมีส่วนร่วมในการนำเศษอาหารไปเลี้ยงสัตว์ มีค่าเฉลี่ยเป็น 1.9 การนำขยะครัวเรือนมาทำเป็นปุ๋ยหมัก มีค่าเฉลี่ยเป็น 1.95 และการมีส่วนร่วมในการแจ้งเทศบาลเรื่องรถขยะไม่มาเก็บขยะตามเวลา มีค่าเฉลี่ย 1.81 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะในพื้นที่ทุ่งท่าลาด (n=140)

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ในครัวเรือน	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดแยกเศษอาหารที่เหลือจากการประกอบอาหารหรือรับประทานอาหาร	82 (58.60)	45 (32.10)	11 (7.90)	2 (1.40)	2.48	0.70	สูงมาก
2. ท่านให้ความร่วมมือกับเทศบาลในการดำเนินงานที่เป็นการแก้ไขขยะ	67 (47.90)	51 (36.40)	22 (15.70)	0 (0.00)	2.32	0.73	สูงมาก
3. ท่านเข้าร่วมการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหาขยะร่วมกับเทศบาล	60 (42.90)	51 (36.40)	26 (18.60)	3 (2.10)	2.20	0.81	สูง
4. ท่านมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งภายในบ้าน	75 (53.60)	52 (37.10)	13 (9.30)	0 (0.00)	2.44	0.66	สูงมาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์เก็บขยะภายในชุมชน	66 (47.10)	41 (29.30)	30 (21.40)	3 (2.10)	2.21	0.85	สูง
6. ท่านเข้าร่วมการประชุมของเทศบาลให้ข้อมูลเรื่องปัญหาขยะ	56 (40.00)	53 (37.90)	27 (19.30)	4 (2.90)	2.15	0.83	สูง
7. ท่านมีส่วนร่วมในการลดการใช้ถุงพลาสติก	61 (43.60)	63 (45.00)	16 (11.40)	0 (0.00)	2.32	0.67	สูงมาก
8. ท่านมีส่วนร่วมไม่ทิ้งขยะในที่ว่างหรือข้างทาง	97 (69.30)	33 (23.60)	10 (7.10)	0 (0.00)	2.62	0.61	สูงมาก
9. ท่านมีส่วนร่วมในการนำขยะจากครัวเรือนมาทิ้งในถังขยะของเทศบาล	92 (65.70)	40 (28.60)	8 (5.70)	0 (0.00)	2.60	0.59	สูงมาก

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ในครัวเรือน	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
10. ท่านมีส่วนร่วมในการนำขยะกลับมา ใช้ใหม่	49 (35.00)	69 (49.30)	21 (15.00)	1 (0.70)	2.19	0.70	สูง
11. ท่านมีส่วนร่วมการเผาขยะใน บริเวณบ้าน	52 (37.10)	55 (39.30)	22 (15.70)	11 (7.90)	2.06	0.92	สูง
12. ท่านมีส่วนร่วมในการนำเศษ อาหารไปเลี้ยงสัตว์	47 (33.60)	58 (41.40)	20 (14.30)	15 (10.70)	1.98	0.95	สูง
13. ท่านมีส่วนร่วมในการแยกเศษ กระดาษ เศษโลหะ และขวดแก้ว	53 (37.90)	57 (40.70)	29 (20.70)	1 (0.70)	2.16	0.77	สูง
14. ท่านมีส่วนร่วมในการลด ปริมาณขยะในครัวเรือน โดยการ ไม่สร้างขยะให้เพิ่มขึ้น	64 (45.70)	60 (42.90)	16 (11.40)	0 (0.00)	2.34	0.67	สูง มาก
ตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำจัดขยะในพื้นที่ทุ่งท่าลาด (ต่อ)						(n=140)	

การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ในครัวเรือน	ระดับความคิดเห็น				\bar{X}	S.D.	ระดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
15. ท่านชักชวนเพื่อนบ้านนำขยะเอา ไปใช้ประโยชน์	47 (33.60)	62 (44.30)	25 (17.90)	6 (4.30)	2.07	0.82	สูง
16. ท่านมีส่วนร่วมนำขยะครัวเรือนมา ทำเป็นปุ๋ยหมัก	42 (30.00)	65 (46.40)	17 (12.10)	16 (11.40)	1.95	0.93	สูง
17. ท่านและครอบครัวมีส่วนร่วมใน การเก็บขยะในพื้นที่สาธารณะ	61 (43.60)	61 (43.60)	18 (12.90)	0 (0.00)	2.31	0.68	สูงมาก
รวม					2.22	0.19	สูง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.40 อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.60 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.40 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 66.40 ส่วนใหญ่จะประกอบทำอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 46.40 มีรายได้ 5,001- 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.10 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.70 ได้ทำแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับขยะและกำจัดขยะ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับขยะและการกำจัดขยะเมื่อจำแนกระดับความรู้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้สูง มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 76.43 และพบว่ามีพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือน ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 นอกจากนี้ยังพบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการกำจัดขยะในครัวเรือนอยู่ในระดับสูง และมีส่วนร่วมในการจัดการขยะอยู่ในระดับสูง โดยได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.22

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลกระทบของประชาชนในพื้นที่ทุ่งท่าลาด ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ควรมีการวิจัยผลกระทบของการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง
3. ควรมีการวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่กับการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

References

- กรมควบคุมมลพิษ. (2560). รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย พ.ศ.2559. Retrieved 20 สิงหาคม 2563, from <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/>
- กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). *สรุปสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยปี 2561*. กรุงเทพฯ: หจก.ส.มงคลการพิมพ์.
- นัยนา เดชะ. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ปภาวริน นาจำปา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด*. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระมหานิพนธ์ ปรีปญโญ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารช่อพะยอม*, 28(1), 165-172.
- มะลิวัลย์ สีหะวงษ์. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายดง อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ (รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการ). เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- รัฐพล ศรีธรรมมา และเกวลิน ศิลพิพัฒน์. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนและประสิทธิภาพการจัดการขยะของเทศบาลตำบลเขาพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วสันต์พรช จำเริญนุสิต. (2561). *ท้องถิ่นนครศรีธรรมราช ภาคใต้ผู้รับจ้างก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้าจากขยะเทศบาลนครศรีธรรมราช*. Retrieved 23 สิงหาคม 2563, from <https://bit.ly/3TqYkzP>
- ศันัญญ์ชล สุ่มสมบูรณ์. (2562). *ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย เขตตรวจราชการที่ 5 ลงพื้นที่นครศรีธรรมราช ติดตามการดำเนินงานของจังหวัด*. Retrieved 23 สิงหาคม 2563, from <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG190620174913693>
- สุภัคชัย บติการ. (2561). *การศึกษาแนวทางในการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลนาแหร่ง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช*. (พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครศรีธรรมราช.
- อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแค จังหวัดลพบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 10(1), 106-115.
- อังคนาง ศรีวิชา. (2559). กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนเขตความรับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากกแดง อำเภอเขากง จังหวัดบึงกาฬ. *วารสารสุขศึกษา*, 32(132), 64-80.